ILLUSTRISS. AC REVERENDISS. D.D. JACOBO MONICO EPISCOPO CENETENSI...

Pietro Mondini

PRAESUL SPECTATISSIME!

Ubinam genus dicendi, ut exoptata postulat dies, invenire potero? Vel quisnam, Antistes eximie, verba mihi suggeret, sensusque ejusmodi, ut Tui nobis quam faustissimo adventu, cordis, ut decet, expromamus laetitiam? Licet enim vultus nostri, jam fateor, pii ac religiosi Tui antecessoris desiderio prae animi dolore, ac lacrymis omnino defecerint; nihilosecius vix cognita Tui ad Cenetensem Episcopatum Designatione tanta illico sumus affecti jucunditate, ut cordis moestitia, qua antea sollicitabamur, locum summo concesserit gaudio.

Neque injuria quidem, aut immerito in tam desideratissimi, atque Ornatissimi Antistitis inauguratione contrarii adeo affectus ipso jam sumus facto experti vicissitudinem, quum antea et universali praesertim, et constanti semper noverimus fama non religionem modo altissimis in Te defixam esse radicibus, sed perillustri quoque Te excellere doctrina.

Quam ob rem hac amplitudinis accessione facta quum ea sint tempora, ut de excelso Tui munere nobis praecipue laetandum sit incredi-

biliter, mihi est visum commendationem esse nullam, quae Tibi rectius adscribi possit, quam si pietatem in Te cum doctrina consociari ostendam. Hoc tamen officium sic habeas obtestor, ut illud plus sensu animi Tibi, quam voce persolvere videar.

Nec quum dixerim imprimis Te religionis laude excellere jam opinio fefellit omnino: a teneris enim annis, nec non ab adolescentia, ac temporis processu aetate pariter, et virtute adeo Te continuo crevisse pulchre novimus, ut ideo justa de causa apud Regem optime de Ecclesia meritum Episcopali dignus tandem fieres honore.

Clericali quippe vix adscriptum militiae quidnam in moribus simplicitatis, pietatisque testimonia Te afferre non perspeximus? Vel tunc vitae Tuae cursum ad unius sapientiae adeptionem ita dirigere semper es visus, ut nil Tibi expetendum perbelle agnosceres, nisi quod esset, cum laude simul ac honestate valde consociatum. Quis nempe indole suavior? quisve virtute praestantior? animum profecto integrum adeo, compositumque praeseferebas, ut Sodalium non modo, verum et Praeceptorum benevolentiam erga Te, atque admirationem excitare s. Adolescens propterea cum esses spei maximae plenus praenunciare quodammodo vi-

debaris quae virtutis Tuae maturitas esset futura.

Sacerdotali vero ordine insignitus quis diceret quonam justitiae fulgore longius praestare es visus? Qua in Deum charitate flagrabas, eodem igne et alios adhuc vehementius inflammandi percupidus? Quamnam inter incitamenta superbiae plura ac magna, modestiam praesetulisti, probos omnes complecti amicitia, tueri et obsequio edoctus? Quidque inter scholasticae palaestrae vicissitudines temperantiae non exhibuisti? Cleri Tarvisini jam universi id adhuc testatum faciunt quamplura, praeclaraque testimonia; succinit et Venerandus illius Praesulis optimi Senatus, qui summis Te semper concelebravit laudibus.

Verum quid de re loquar, quum in ejusdem Civitatis Seminario in ordinem Praeceptorum adscriptus es? muneris Tui nempe esse perspexeras tenera addiscentium ingenia excolere, eorumque animum virtute perficere. Ipsimet enim auditores spectatissimam Tuae vitae rationem admirantes Te ideo sincera pariter prosequebantur veneratione, ac non minori benevolentia: tanto nempe studio, singularique humanitate, plurimisque officiis eos Tibi amabiliori industria devinxisti, ut ex millibus vix unus reperiatur, qui Tui in docendo patien-

tiam, suavitatem, blandioremque modum libens identidem, volensque non recordetur, magnopere non praedicet, ac commendet.

Quanquam quae sint reliquae Tuae dotes, Antistes amplissime, quae Tui animum eo magis extollunt, maximeque exornant, eccur dicerem? Grex fortunatus enumeret potius, quem alteri pascendum et Tu lacrymans relinquere es jussus, quum sedulum Tui studium, solicitamque curam in virtutibus excolendis, in vitiis extirpandis, in moribus componendis ipsemet animo volvere vix minime queat, quin tanti desiderii vehementiori afficiatur tristitia, ita ne futurum unquam sit, ut dolorosa adeo ac gravis Tui inde discessus recordatio ullo omnino tempore ejus animo deleri possit.

Quid propterea mirum, si hisce argumentis suffulti, nec ulla omnino formidine, immo nec dubitatione quidem minima percellimur, quin sacri muneris Episcopalis a Te jam suscepti finem in Dei honore dumtaxat, atque in animarum salute ita profecto constituas, ut omnia deinceps ad id assequendum non promptiori solum animo sedulus perficias, sed adversa quoque, si tempora illud petierint, imperterrito libens sis subiturus?

Verum religionem tamquam socia amplectatur nunc doctrina. Ea quippe est hujusce ratio

ac conditio, ut societatis commercium colat, virtutem nutriat, ac foveat, dum ingenium moderatur, naturamque a rusticitate ad cultum traducit, mores componit, temperat et indolem. Ea propterea exurgit animi dos, quae virum proprie constituit, ac perficit. Quonam porro, Antistes amplissime, scientiae, ac doctrinae fulgore commendari non videris?

Si plures omine malo inter nos quoque recenseAtur ex adolescentibus, quos labor terret omnino, aut cupiditatum laenocinia percellunt, aut otii illecebrae conficiunt, quam haec a Te aliena fuisse agnoscimus! Cum quid Patriae, Religioni, ac Raeipublicae debebas junior quoque noveris, nihil Tibi optabilius, quam studii amore commendari.

Si vel ipsamet nimirum litterariae institutionis Tuae primordia revocare libeat, nonne multis, et tunc praeclarisque ingenii, dexteritatisque testimoniis excelluisti? Quaenam autem volando postea magna eloquentiae spatia conficere es visus? Seminarii Tarvisini Praeceptores enumerent quoties publico elogio, ac proemio es decoratus. Quaenam scilicet imaginandi facultas, quaeve Tibi sermonis elegantia, aut dicendi propietas? Quid propterea mirum, si extraordinaria Tibi sapientiori consilio demandata est provincia, licet juveni, munus nempe tra-

dendae Rethoricae? Quod profecto scientiae studio ac labore Tibi eras adeptus, id cum aliis communicandum rectius est visum.

Quanquam ex Auditoribus innumeris quisnam illius temporis maxima cum jucunditate non reminiscatur, quo rudes Rethoricae praeceptis imbuendos, quo laborantes sustinendos, jacentes erigendos, haesitantesque exstimulandos perhumaniter excipere utilius assuescebas?

Omnibus omnia factus praecepta ingenio acuendo aptiora tradere facilius noveras; sententiasque, saeculo feliciori dignas, proponere satagebas. Eloquentiam in Te non fucatam, sed solidam, non lascivientem, verum succi plenam alterius admirationi exhibebas. Quotquot enim beatum Augusti saeculum illustrarunt magni nominis Oratores, sedulus legere, Tibique imitandos proponere pulchre noveras.

De iis vero, quae publici juris facere es jussus, quid loquar? de Orationibus nempe in funere summa elegantia, ac dexteritate contextis? Quidve de sacris eruditissimis concionibus, vel disertissimis, ac florentibus Panegyricis? Haec enim omnia quanto mentis acumine, quantaque ingenii sagacitate splendescas facile ostendunt. Cathedralis dicat potius Tarvisina Ecclesia, qua Christi fideles charitate vere Apostolica edocuisti animum, virtutesque, quibus augusta Ver-

bi Incarnati Mysteria sint praevenienda, ac celebranda; repetat et Tua nunc Cenetensis, qua D. Osvaldum digno praeconio commendavisti, quamnam eloquentiae vim, ac copiam Tibi comparaveris.

Nec minorem in Te fuisse eloquentiae comitem Poesim quis autumet? Quum ea menti vel paulisper revocemus, quae et imberbis admiranda politioribus viris exhibuisti in scholasticis Ludis, quam Artis divinae formam, ac speciem natura Tibi donaverit evidentius perspicimus. *Quae vero de Salicum Laudibus* dulcissonis modulatus es modis, faciunt omnino testatum quae insit Tibi vel inter ministerii curas difficiles, delicata, pudica, religiosaque Poesis.

Quamquam modestiae Tuae indulgens ea silentio praetereo, quae Athenaei Tarvisini aexistimationi commendas, quaeque Bibliothecae Tuae ad ornamentum seponas velim. Ex iis nempe, qui cultiorem animum praeseferunt, nullus est prorsus, cui non sit compertum quanta et in Poesi sit judicii Tui maturitas, quaeve eruditionis copia, quam ampla demum Tuae seges doctrinae.

Quapropter macte animo, Antistes spectatissime: operis difficilioris, jam fateor, munus exurgit, quod suscepisti; Divino tamen opitu-

lante afflatu, omnino eris perfecturus. Adest enim Tibi pietas summa, excellens inest et doctrina; illa ad exemplum, haec ad regendum. Atqui haec duo Praesulem constituunt praestantissimum, illum scilicet, qui forma gregis factus ex animo utilius regat Ecclesiam Dei.

Quae cum ita se habeant, Antistes eximie, nos ergo felices, quibus Providentia Divina tantum elargita est Pastorem; faustumque tempus, quo Te Pontificem Ecclesiae Nostrae datum praesentem admiramur! Quam ob causam Populi Cenetensis Dioeceseos praestanti munere donati aeternas quidem, maximas que ex corde rependant Supremo Numini grates, paterna Tua consilia, exhortationesque docilius perficientes. Sacer vero, spectabilisque Senatus sinceris concordiae, ac benevolentiae vinculis se, Tibi optimo Praesuli devincere perpetuo studeat; Parochi denique, ac caeteri animarum Curatores Tui zelum, pietatem, ac doctrinam fideliter adeo, diligenterque sectentur, ut unum cor, voluntatem eamdem Tecum eorum Ornatissimo ac Praestantissimo Duce semper efficientes Tecum, pariter cum Grege universo aeternam sibi tandem comparent, ac constituant mercedem.

Hujusmodi interim vota, Antistes praeclarissime, quae Tibi ingenue impleri penitus au-

spicor, nec non justae, ac debitae aexistimationis, communisque laetitiae testimonia pro singulari Tua humanitate libentiori animo excipias oro, atque obtestor.

Tibi obsequentissimus
PETRUS MONDINI
Parochus S. Martini de Sarano

EIDEM PRAESULI AMPLISSIMO

DISTICHON.

Quae mereas, clari celebrent praeconia Vat
Quid faciam? tacito gratulor obsequio.

In unum gaudii, ac venerationis pi
J. B. C.